

Hâkimiyet-i Milliye Gazetesi

Hâkimiyet-i Milliye gazetesinin Büyük Millet Meclisi'nin açılışına dair "Tarihî Bir Vak'a: Büyük Millet Meclisi" başlıklı 23 Nisan 1336 (1920) tarihli-24 nolu nüshası

Sivas'ta yayınlanan İrade-i Milliye gazetesinin devamı olarak Anadolu ve Rumeli Müdafaa-ı Hukuk Cemiyeti Heyet-i Temsiliyesi adına Mustafa Kemal tarafından Ankara'da 10 Ocak 1920'de çıkarılmaya başlanmıştır. Sorumlu müdürü Recep Zühtü, yazı işleri müdürü ise Nizamettin Nazif (Tepedelenlioğlu) idi. Başlangıçta haftada iki gün, 18 Temmuz 1920'den itibaren üç gün yayınlanmış, 16 Şubat 1921'de başlamak üzere cumartesi dışında günlük olarak çıkmıştır. İlk yazıların çoğu Mustafa Kemal tarafından yazdırılmış olup Millî Mücadele'nin sözcüsü durumunda olması bakımından da TBMM. Hükûmeti'nin yarı resmî organı sayılmıştır. Gazetenin ilk sayısında, birinci sayfayı tamamen kaplayan "Heyet-i Tahririye" imzalı makale Mustafa Kemal tarafından Hakkı Behiç'e not ettirilerek yazdırılmıştır. Gazetenin ilk sayısında çıkış nedeni ve adının Hâkimiyet-i Millîye olması şöyle açıklanmıştır: "Bugünden itibaren mevki-i intişare çıkan ve sütunlarında bütün Anadolu ile onu alakadar eden muhitlerin ahval ve hadisatını ihtiva edecek olan gazetemize bu ismi tesadüfî olarak vermedik. Gazetemizin bu ismi aynı zamanda takip edeceği tarik-i mücahedenin de nevidir. Şu hâlde denilebilir ki Hâkimiyet-i Millîye'nin mesleği, milletin müdafaa-i hâkimiyeti olacaktır." Kuvayı Millîye ile Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Teşkilatı'nın çıkış nedenlerinin aynı zamanda Hâkimiyet-i Milliye gazetesinin çıkış nedeni olduğu gazetenin ilk sayısında belirtilmiştir. Gazetenin yazıları Heyet-i Temsiliye tarafından düzenlenmekteydi. Kısa sürede Anadolu'da gazeteye ilgi hızla artmış, abone olma konusunda, kâğıt sağlanması hususunda özellikle Mustafa Kemal ilgilenerek birçok yazışmada bulunmuştur. Gazetenin yıllık abone ücreti üçyüz, altı aylığının ise yüzaltmış kuruş olduğu bilinmekte olup bunlar Ziraat Bankası aracılığı ile gönderilmekte idi. 1920 yılı esnasında yazı kadrosunda bulunan yazarlardan bazıları şunlardır: Ağaoğlu Ahmet, Hüseyin Tevfik, Ruşen Eşref, Doktor Adnan, Hüseyin Ragıp, Mahmut Esat, İzzet Ülvi, Doktor Tevfik Rüştü, Yusuf Akçura, Hamdullah Suphi. Gazete; 1920-1934 arasında Hâkimiyet-i Milliye, 1934-1953 arasında Ulus, 1953-1954 arasında Yeni Ulus, 1954-1955 arasında ise Halkçı isimleriyle yayınlanmıştır. 10 Haziran 1955'ten itibaren yeniden Ulus adıyla yayın hayatını sürdürmüştür. Gazetenin başyazarlığını sırasıyla Hamdullah Suphi, Hüseyin Ragıp, Ahmet Ağaoğlu yapmışlardır. İdaresi 1923'ten sonra Recep Peker'e, 1924'ten 1931'e kadar Mahmut Soydan'a, 1931'den sonra da Falih Rıfkı'ya verilmiştir.

İzzet ÖZTOPRAK

KAYNAKÇA

GÜNER, Zekai, **Millî Mücadele Başlarken Türk Kamuoyu**, Türkiye Cumhuriyeti Kültür Bakanlığı Yayını, Ankara

1999.

ÖZKAYA, Yücel, **Millî Mücadele’de Atatürk ve Basın**, Atatürk Araştırma Merkezi Yayını, Ankara 1989.

ÖZTOPRAK, İzzet, **Türk ve Batı Kamuoyunda Millî Mücadele**, Türk Tarih Kurumu Yayını, Ankara 1989.

23/11/2024 tarihinde <https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/hakimiyet-i-milliy-gazetesi/?pdf=3635> adresinden erişilmiştir